

Qanoq iliorluta kulturitoqarput aallaavigalugu tamat oqartussaaqataanerannik sanarfinnitsinni inuttaasut peqaatinneqarnerat sunniuteqaqataanerallu pitsaanerpaamik qulakkeersinnaaneripput pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Oqallinnissamik siunnersuusiortup uani oqallinnissamut inuit pisinnaatitaaffii pillugit Danmarkimiit akisussaaffinnik tigooqqaanermut atatillugu arlaqartunik apeqquteqarpoq. Immikkut sammineqarluni nunarsuarmioqtigiit aalajangersagaat ILO 169.

Naalakkersuisut nalunaarusiamut ”Kalaallit Nunaanni inuit pisinnaatitaaffii” 2016-meersumut innersuussiumapput.

Danmarkip nunarsuarmioqtigiit aalajangersagaat ILO 169 akuersissutigereernerata kingorna Danmarki aamma Kalaallit Nunaata taamani namminersornerullutik oqartussaasa akuersissutigaat aalajangersakkap paasineqartarnera malillugu Danmarkimi nunap inoqqaavinik inoqartoq, Kalaallit Nunaanni nunap inoqqaavi (Inuit). Namminersornermut inatsisip aallaqqaasiutaani inuiaat kalaallit inuiattut akuerisaapput aamma inuiaasut nunat tamat akornanni inatsisit naapertorlugit namminersornissamut pisussaaffeqartut. Namminersorlutik Oqartussat inatsisitigut akisussaaffiit arlaqartut tiginikuuaat. Namminersorlutik Oqartussat – tassuunalu inuiaat kalaallit – akisussaaffinnut taakkununga inatsisiliortuullutillu oqartussaasuupput, nunarsuarmioqtigiinnut akisussaaffeqarluni aamma inatsisit tunngaviusut namminersornermullu inatsit sinaakkutigalugit.

Naalakkersuisut oqallinnissamik siunnersuuteqartoq isumaqatigaat, innuttaasut aatsitassanut tunngasunik suliniutinut pitsaanerpaamik akuliutsinneqarnissaat anguniarneqartariaqartoq.

Oqartussaaqataatitsinermi nunatsinni qanoq periuseqarnerluta sutigut tamatigut eqqumaffiguarparput. Immitsinnut aperisinnaasariaqarpugut oqartussaaqataaneq qanoq sinaakkusersorparput aammalu ulluinnarni artorneqarpa? Naalakkersuisut maluginiarsimavaat allaffissornikkut tusarniaasernerit annertuumik ingerlanneqartarnerat. Tusarniaaserput aammalu akuutitsineq assigiinngitsuunerat inuiaqatigiinni oqaasertalertariaqarpavut. Tusarniaanerit allakkatigoortut amerlasarput, soorlusooq eqqarsaatigineqanngitsoq Aalut Aalisartoq Tasiilameersoq inuiaqatigiinni allannguutaasinnaasunut annertuunut quppernerek hunnorjulikkaanik atuartikkaanni tusarniaammut akinissaminut piareersimassasoq. Tamatumani eqqarsaqqinnerusariaqarnerput Naalakkersuisut unneqqarissumik oqaatigerusupparput. Tusarniaatilluta eqqarsaatiginerusariaqarparput attaveqariaaseq tusarniakkanut naleqqussarsimanerlutigu. Inuiaasugut isigaluta oqaloqatigiinneq atortarparput, aqqusinermi ilassiortuarterpugut, taamaammallu akuutitsinermi tusarniaanermilu periutsivut nutaanik isilerluni qiviaqqinneqarnissaannik kissaateqartoqarpat Naalakkersuisut tunuarsimaarutigissanngilarput.

Peqataatitsineq eqqarsaatigalugu inuiaqatigiinni ineriartorfiusuni atorluarnerusariaqarparput. Naalakkersuinikkut pitsaasunik inatsisitigut sinaakkusiinissaq suliarisigu, qiviartigillu

nunaqqatigut, taakku nalunngilaat sumi qanorlu ineriartussanerlutik. Ineriartorneq inunninngaanniissaaq. Soorlu qanittumi Naalakkersuisuni Siulittaasoq Naalakkersuisut sinnerlugit oqalugiartinneqarmat oqartoq.” Aqqalu Ilulissaneersoq ulluinnarminut sunnuteqassaaq. Makkaap Qaqortumeersup ineriartorneq aamma misigisimassagaa. Bulldozerillu saneqquatillugit, timmisartullu illoqarfinnik nunaqarfinnillu qulaavaatillugit, innuttaasut ineriartornermut akuussapput - isiginnaartuunatik.”

Innuttaasut ineriartornermik piginnittutut misigisimassapput, tamannalu aatsaat angugutsigu siuariartorluta iluamik oqarsinnaangussaagut. Ineriartorneq ikittunnguaniit aaliangersarneqarlunilu kisimi malugineqassanngilaq. Tamannalu piuppat oqartussaaqataanermik misigisimaneq qularinngilara innuttaasutut naleqartutut misigineqassasoq.

Naalakkersuisut upperaaf qaqartuunnginnissaat – akerlianilli pitsaanerpaanik sinaakkuteqartitsinissaq Naalakkersuisuniit kissaatigivarput. Oqartussaaqataanerup peqataatitsinerullu annikinnerpaaffianiitinnagu nukittorsaavigineratigut immitsinnut tuikkut pattalaarsinnaanerulernitsinnik kinguneqartitsinnaavoq. Matumanilu oqallisissiami Naalakkersuisut isumaqarput oqartussaaqataanerup pingaassusianik eqqaasitsisuuq, aammalu eqqaasitsisuuinnarnani inuiaqatigiittut nutaaliorsinnaassuseqarnitta atorluarnissaannik ersitsisuuq. Taama oqaaseqarluta Naalakkersuisut Inatsisartut oqallilluarnissaannik kissaappai.